

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat,

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE DIRECȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, Primarul General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Eugen Petiș**, Consilier la Înalta Curte de Casație; **G. Petrovici**, Prodecan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stăceanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Observațiuni critice asupra Proiectului Codului civil. Cartea I: Despre persoane*, de N. G. Vrabiescu, Doctor dela Paris, Avocat;

— *Despre Proiectul Codului de Procedură civilă*, de Alfons Furtună;

— *Controversele... Asanării*, de Ion S. Manea, Procuror la Trib. Ilfov;

— *Tribunale fără procese*, de Judex.

JURISPRUDENTE:

— Curtea de Casație s. II: *Aron Zalman cu Aurel Schwartz*. (Raport penal. Conflict de divergență. Necitare. Fecunditate substanțială. Casare), cu *Notă* de E. C. Decusară;

— Idem: *Ana Copceș cu A. și G. Stoiceș*. (Abuz de încredere. Motivare insuficientă. Casare. Art. 323 c. penal);

— Trib. Iași s. III: *Prima Soc. de Economie din Iași cu Prețul Ion Popescu*. (Sechestrul asigurator aplicat pe titlu de creanță hipotecară. Contestație. Bun corporeal imobiliar. Inaplicabilitate. Imposibilitatea sechestrării bunului mobil încorporat);

— Judecătoria rurală Recaș: *Fischer Ion și alții*. Competența judecătoriilor de ocoale de a judeca, în apel, afaceri judecate în prima instanță de Pretori, conf. legii XX din 1901. Art. 394 din legea p. unif. aditivă din 1925 și art. 572 L. Ad. locale din 1929), cu *Notă* de Dr. G. Oprea, avocat.

— Rezumate de jurisprudență.

OBSERVAȚIUNI CRITICE ASUPRA PROIECTULUI CODULUI CIVIL

Cartea I: Despre persoane

În numerele 5, 6 și 10 ale acestei reviste ne-am ocupat de titlul preliminar al anteproiectului, devenit astăzi proiect, în numerele ce urmează ne vom ocupa de Cartea I intitulată „Despre Persoane” și de Cartea II-a, intitulată „Despre dreptul de familie”, singurele cărți apărute până în prezent și care, conform intenției manifestate, urmează să formeze după modelul codului elvețian, brazilian și al Rusiei sovietice, *codul familiei*.

Cartea I de care avem a ne ocupa în prezent, cuprinde două titluri și anume: Titlul I care se ocupă de persoanele fizice și Titlu II care se ocupă de persoanele juridice.

În deosebire deci de codul actual, care după modelul codului civil francez nu se ocupă de persoanele juridice proiectul consacră acestei chestiuni nu mai puțin de 62 articole.

Având în vedere imensa dezvoltare pe care proprietatea colectivă a luat-o și importanța rol pe care îl joacă, noi socotim că reglementarea ei prin însuși codul devenise necesară. Dealtminteze, numeroase coduri, precum cel german, elvețian și altele au rezervat persoanelor juridice multiple articole savante întocmite în măsură să îndrumeze pe autorii proiectului nostru.

TITLUL I.

Persoanele fizice

Acest titlu cuprinde un capitol unic intitulat *Personalitatea* subdivizat el însuși în 5 secțiuni: Secția I: Folosința și exercitiul drepturilor civile. Secția II: Ocrotirea personalității. Secția III: Domiciliul. Secția IV: Încetarea personalității și Secția V: Dovada stărei civile. Toate aceste 5 secțiuni înglobează 28 articole.

Secția I: Folosința și exercitiul drepturilor civile. — Art. 1 este un articol de principiu: „Personalitatea începe cu nașterea copilului viu; drepturile copilului ce se va naște, vor fi însă recunoscute de la zămislire”. Este inutil să reamintim că acest vechiu principiu al lui „infans conceptus pro nato habetur” a fost întotdeauna admis și figurează în codul actualmente în vigoare, precum și în art. 725 și 906 ale codului francez, referitoare la succesiuni și donațiuni.

Codul civil german îl prevede în art. 1923 și 2401 precum și în primul articol al codului, iar codul civil elvețian în art. 31.

Superioritatea asupra codului în vigoare constă deci în redactare, întrucât proiectul îi gă caracterul de articol de principiu, înlocuind ca și codul civil brazilian (art. 4).

Art. 2 prevede principiul că „orice persoană va avea

folosința drepturilor civile dacă legea nu dispune altfel" asimilând astfel sub acest raport pe străin, naționalului. Principiul acesta este admis și de art. 11 al codului elvețian, precum și de art. 2 și 3 al codului brazilian.

Art. 3 înscrie regula capacității exercitiului dreptului, incapacitatea fiind excepțiunea.

Art. 4 arată că sunt incapabili de a-și exercita drepturile: 1) minorii cari nu au împlinit vârsta de 14 ani; 2) interzișii.

Urmează prin urmare că autorii proiectului au împărțit minoritatea în două perioade. Prima perioadă durează până la 14 ani, iar a doua dela 14—21.

Această descompunere a minorității în materie civilă este luată din concepția germanică. Ea se găsește și în codul brazilian, unde prima minoritate este fixată până la 16 ani, atunci când în codul german perioada infantilă este fixată până la 7 ani.

Până la 14 ani, copilul se va găsi deci într-o stare de incapacitate absolută de a încheia un act juridic și chiar, probabil, de a se obliga printr'un fapt cu consecințe juridice, adică delict sau quasi-delict, după modelul art. 828 german, care declară pe copil mai mic de 7 ani, iresponsabil de paguba pe care o cauzează altuia.

Art. 5, declară că vor avea capacitate restrânsă: Minorii care au împlinit vârsta de 14 ani; 2) persoanele puse sub curatelă.

Proiectul codului nu spune însă nimic relativ la această capacitate restrânsă. Articolul 2 din proiectul de lege pentru punerea în aplicare a codului persoanelor și familiei, spune însă că actele minorilor care au împlinit vârsta de 14 ani, vor fi anulate: 1) Când actul supus de lege încuviințării instanței tutelare, a fost încheiat fără această încuviințare. 2) Când actul nu putea fi valabil încheiat nici chiar cu încuviințarea instanței tutelare; 3) Când minorul a încheiat fără învoirea reprezentantului legal, un act care îi pricinuește vreo vătămare. Rezultă prin urmare, dacă ținem în special seamă de primul alineat al sus menționatului articol, că capacitatea copilului mai mare de 14 ani este aproape iluzorie.

De altminteralea, textul art. 2 al proiectului de lege pentru punerea în aplicare a codului persoanelor, pare că nu se referă decât la minorii de sub tutelă, întru cât vorbește de instanța tutelară. Dar minorilor ceilalți, cari astfel după cum este alcătuită tutela, vor fi cei mai mulți, ce reguli li se aplică?

Ar părea deasemenea din redactarea textului că art. 2 face deosebire între minorii de sub tutelă, ale căror acte vor fi anulate, indiferent dacă aceste acte le-a cauzat sau nu vreo vătămare, numai prin simplul fapt că actul a fost încheiat fără încuviințarea instanței tutelare, instituind astfel o nulitate de drept și minorii ceilalți, ale căror acte vor fi anulate, numai dacă actul le-a pricinuit vreo vătămare. Este posibilă această deosebire?

Codul civil german, în articolele 106—113 relative la capacitatea minorului mai mare de 7 ani, nu cere încuviințarea instanței tutelare, ci a reprezentantului legal, care sunt în genere părinții când copilul nu este în tutelă și instanța tutelară, când este în tutelă. Textul german este astfel mai clar. De altminteralea, această chestiune o vom discuta mai pe larg, când

capacitatea copilului mai mare de 14 ani, va forma obiectul textelor de cod.

Noi socotim totuși că această împărțire arbitrară prin care se stabilesc prezumțiuni de incapacitate și de capacități restrânse este inutilă, și inexactă în majoritatea cazurilor.

Principiul ce ar fi trebuit să călăuzească această materie, trebuia să fie numai acel al interesului minorului. După părerea noastră, anularea actului nu trebuie să aibă loc decât dacă actul a produs o leziune în patrimoniul minorului indiferent de etate, iar nu, după cum vor autorii proiectului, indiferent de leziune, și numai dacă actul a fost încheiat fără încuviințarea instanței tutelare. În orice caz, etatea infantilă a unui copil, adică etatea în care copilul nu poate contracta din lipsă de consimțământ, ceea ce ar face convențiunea sau actul juridic, inexistent din lipsa acestui element esențial, trebuie lăsat în căderea judecătorului să aprecieze, iar nu să fie fixat la 7, 14 sau 16 ani, după cum au făcut diferite coduri sub influența concepțiunei germanice, care a socotit că legea trebuie să se substitue complet judecătorului.

Care din aceste trei coduri a fixat mai conform cu realitatea, perioada infantilă? Codul german la 7 ani? proiectul codului român la 14, sau codul brazilian la 16?

Dacă se menține concepțiunea germanică din proiect, urmează să se revadă, spre a se pune de acord, textele referitoare la reprezentare și la tutelă. Astfel art. 297 spune: „Tatăl va reprezenta pe copilul lui” și art. 403 „tutorul va reprezenta pe minor”. Până când? Până la 21 ani când copilul devine major (art 6).

Pe de altă parte din art. 5 de care ne ocupăm, combinat cu art. 2 al proiectului de lege pentru punerea în aplicare a codului persoanelor și familiei, rezultă că tutorul și tatăl nu reprezenta pe minorul de 14 ani care el face actul, iar tutorul sau tatăl, sunt ținuți numai să dea încuviințarea, adică consimțământul, după cum soțul îl dădea soției.

Trebuie prin urmare ca proiectul să deslușească dacă tatăl și tutorul reprezintă sau numai încuviințează pe minorul de 14 ani. Aceasta este o chestiune foarte importantă, întrucât din punct de vedere juridic una este a reprezenta și alta a încuviința.

Art. 8. Introduce dispoziția art. 3 cod. civil german, relativ la declarația de majoritate care va ține de aci înainte locul emancipațiunei.

În consecință, minorul care a împlinit 18 ani, va putea fi declarat major la cererea sa de instanța tutelară, cu învoirea părinților care exercită puterea părintească.

Noi socotim această instituție superioară emancipației, întrucât semi-capacitatea acordată emancipatului, este de natură să provoace nesiguranța transacțiunei. Menționăm că conform art. 7, minorul va deveni major prin căsătorie. Credem că termenul de învoirea părinților să fie înlocuit cu „consimțământul părinților” întrucât expresiunea de consimțământ este expresiunea tehnică și nu este bine ca un cod să întrebuințeze expresiuni diferite pentru a exprima aceeași noțiune juridică, căci preciziunea termenilor este o calitate esențială a codului.

Secția II. Ocrotirea personalității. Această secțiune cuprinde dispozițiuni de ordin penal în vederea protecțiunei personalității. Pentru justificarea prezenței acestor dispozițiuni penale în codul civil, autorii pro-

iectului arată în expunerea de motive, că unele coduri precum cel civil german și elvețian, conțin și ele astfel de dispozițiuni. (Art. 12 german relativ la uzajul numelui, 27, 28 și 29 elvețian relative la interdicțiunea de renunțare la folosința drepturilor civile precum și la uzajul numelui). Deci, ceea ce se numește ocrotirea personalității în aceste coduri, n'are acelaș scop ca în proiect, unde autorii au înțeles să ocrotească însăși viața persoanei.

Din punct de vedere general, noi socotim că art. 10 și următoarele își au locul lor firesc în codul penal. De altminterlea, codul penal în vigoare precum și, mai cu seamă, anteproiectul acestui cod, au prevăzut într'un mod complet aceste delictе, astfel că, dacă s'ar menține în codul civil, ar face dublă întrebuintare, încercând în acelaș timp și codurile și pe magistrați.

Art. 9. „Nimeni nu va putea renunța în total sau în parte la folosința drepturilor civile”.

Deși termenul „sau în parte” există și în articolul 27 al codului civil elvețian „même partiellement” noi socotim că ar fi mai bine să lipsească din text, întrucât o renunțare în parte la folosința unui drept civil este posibilă și există chiar în realitate. Astfel, dacă codul civil francez prin art. 1780 (1471 rom.) interzice contractele de locațiune de serviciu pe toată viața, este tocmai ca să împiedice renunțările în total la un drept civil, adică la cel mai important dintre drepturile civile, anume libertatea. „On ne peut engager ses services qu'a temps”, edictă art. 1780 cod. civ. fr. iar proiectul, ca să precizeze mai bine intențiunea legiuitorului din 1804, adăoga: „et non pour la vie”.

Dar dacă contractele de locațiune pe viață sunt interzise pe motivul că nu este îngăduit să se renunțe *total* la folosința libertății, astfel de contracte sunt permise, dacă sunt încheiate pe termen limitat, fie acest termen chiar extrem de lung, de 30 de ani bunăoară. Nu înseamnă aceasta, în spiritul art. 1780 fr. (1471 rom.) o renunțare parțială la folosința unui drept civil?

De altminterlea, însuși proiectul reglementează diferite renunțări de asemenea natură. N'avem decât să cităm art. 276 prin care se prevede cazul în care tatăl renunță la administrația și la folosința dreptului său ce îl are asupra bunurilor copilului.

Noi socotim prin urmare că textul ar trebui redactat astfel: „Nimeni nu poate renunța în total la folosința drepturilor civile”...

Alineatul 2 al acestui articol ni se pare inutil, deoarece „limitarea exercițiului drepturilor civile într-o măsură potrivnică legii sau bunelor moravuri” trebuind a fi făcută printr'un *act*, este încadrată în art. VII și IX al titlului preliminar.

Art. 10. Este de resortul dreptului penal. *Viața, sănătatea, integritatea trupului, libertatea individuală, cinstea, reputațiunea, numele*, toate sunt apărute într'un mod eficace de codul penal prin pedepse severe cât și prin despăgubiri.

Articolul 10 edictă: „Vor fi în deosebire ocrotite: Viața... „Nu este această dispoziție platonice înutilă într'un cod civil?

Art. 11 „...cel vătămat fără drept va putea cere să fie despăgubit dacă vătămarea este datorită unei greșeli”. Tot articolul este tot atât de inutil.

Art. 12 și 13 fiind de domeniul dreptului penal, n'avem a ne ocupa de ele. Ele prevăd delictе prea grave spre a nu fi sever reprimite de codul penal. Nu este în căderea codului civil de a se ocupa de aceste delictе și de sancțiunile lor fără ca, codul civil să nu devie, pe lângă internațional privat, și penal.

Sec. III. *Domiciliul*. Cele 5 articole (14—19) referitoare la domiciliu reproduc în principiu regulile pe care doctrina și codurile moderne le-au consacrat.

Art. 14 fixează domiciliul persoanei „la locul unde și-a statornicit așezarea sa de căpetenie, adoptând astfel vechea formulă a lui Pothier, consacrată de doctrină și jurisprudență.

Art. 15 nu se referă decât la domiciliul legal al minorului și interzisului. Proiectul desființează prin urmare domiciliul legal al femeii măritate prevăzut de art. 108 fr., 93 rom., 10 germ. și 25 elvețian.

Art. 155 din proiect relativ la efectele căsătoriei, recomandă, este drept, soților să locuiască împreună „allegându-și împreună locuința comună”, femeia putând însă să refuze domiciliul bărbatului dacă acesta ar abuza de dreptul său (156).

Domiciliul legal fiind desființat, autori proiectului, spre a fi consecuenți, ar fi trebuit să acorde soților acest drept într'un mod reciproc, după modelul codului sovietic, care pare că i-a influențat în această direcție și unde se spune în art. 104: „Le changement de residence de l'un des epoux ne crée point pour l'autre l'obligation de le suivre”. (Les codes de la Russie Soviétique, code de famille, traduit par Jules Patoillet, 1925, Bibliothèque de l'Institut de droit comparé, Lyon).

Noi socotim drept o greșală desființarea domiciliului legal al femeii măritate, care nu implică noțiunea de incapacitate, ci pe cea de discipină conjugală fără care, ca în orice societate, o căsătorie nu poate dura.

Art. 15 se ocupă și de domiciliul legal al persoanelor puse sub curatelă, fixându-l „la curatorul lor în măsura în care acesta este chemat să-i reprezinte”. Asupra *reprezentării* în curatelă, ne vom ocupa cu prilejul curatelei.

Art. 16 este inutil, căci desigur că atâta vreme cât o persoană nu și-a schimbat domiciliul ea continuă să-l aibă pe cel vechiu.

Art. 17 stabilește domiciliu speciale în locul unde în mod statornic, persoana are o îndeletnicire profesională ori așezări agricole, comerciale sau industriale, dar numai pentru obligațiunile născute sau care urmează a se executa în acel loc.

Art. 18. „Reședința va fi socotită drept domiciliu, când acesta este necunoscut”.

În ceea ce ne privește, noi socotim dispozițiunile relative la domiciliu din actualul cod în vigoare, mult superioare proiectului, căci din acest proiect lipsesc dispozițiunile referitoare la schimbarea domiciliului, la domiciliul legal al funcționarilor, al femeii măritate, și cele relative la elecțiunea de domiciliu.

Sec. IV. *Încetarea personalității*.

Art. 19. „Personalitatea încetează prin moarte”.

Art. 20. Proiectul adoptă dispoziția art. 20 din codul civil german. Dacă mai multe persoane au murit în aceeași împrejurare, fără a se putea stabili dacă una a supraviețuit alteia, se prezumă că ele au murit în acelaș timp. Socotim că această dispoziție este supe-

rioară celei franceze cuprinsă în art. 720 și următoarele. Dealtmintearea ea este adoptată de toate codurile moderne (Elvețian 32; Brazilian 11).

Art. 21 și următoarele introduc în proiect instituțiunea *declarațiunei de moarte* care va înlocui *instituția absentei*.

Noua instituție este superioară „absentei” pentru că înlătură câteva din neajunsuri care decurgeau din starea de absență referitoare în special la succesiune și la dreptul soțului de a se recăsători.

Declarațiunea de moarte, ce este de origină germanică (Todeserklärung) a funcționat în statele germane și înaintea codului din 1900, în unele cantoane elvețiene și în codul civil austriac.

Conform art. 21 „dispărutul va putea fi declarat mort prin hotărâre judecătorească”.

Deși există și în codul civil german, noi socotim că ar fi preferabil ca în locul termenului de „dispărut” să se întrebuințeze acela de „absent” pe care îl întrebuințează vechiul cod și codul elvețian, în instituția sa analogă cunoscută sub numele de „declarațiune de absentă” (art. 38).

Remarcăm că legiuitorul german n'a înțeles să dea termenului de „dispărut” alt sens decât acela de *absent*. „Il suffira donc pour qu'il y ait disparition, qu'au domicile de l'individu on soit sans nouvelles de lui et qu'on ne puisse savoir *s'il est mort ou vivant*”. (Code civil allemand ed. Trad. Bufnoir, Saleilles; Tome I, art. 13).

Nu ne oprim asupra însemnării și deosebirei juridice dintre *dispărut* și *absent*, dar socotim că ambii, cât și moștenitorii lor eventuali, trebuiesc apărați de lege. Dispozițiunile acestei secțiuni, trebuiesc să le fie comune.

Reamintim că în ceea ce privește dispărutul, legislațiunea franceză a luat o serie de măsuri pentru limpezirea situațiunei create prin dispariție. Cităm legea din 3 Ianuarie 1813, relativă la dispariția în accidente de mină, legea din 8 Iunie 1893 relativă la dispariția în accidente de Mare, întinsă mai târziu și celor dispăruți în colonii.

Art. 22. Declarațiunea morții se va putea cere de orice persoană interesată într'un termen pe care — după modelul codului civil german, — autorii l-au fixat într'un mod arbitrar, fiind însă conduși de ideea ca termenul să fie cu atât mai scurt cu cât certitudinea morții este mai mare, fie prin elatea înaintată a dispărutului, fie prin împrejurarea prin care a dispărut.

Declarația morții se va putea cere dacă timp de 10 ani nu s'a aflat nici o știre despre existența dispărutului (absentului) iar dela nașterea lui au trecut 31 ani, după 5 ani, dacă dispărutul a împlinit 70 ani, și după 6 luni, dacă persoana a dispărut în împrejurări în care moartea trebuie socotită ca neîndoelnică, înglobând astfel în această ultimă dispoziție, toate situațiunile prevăzute de art. 15, 16 și 17 c. c. german.

Termenul prea scurt de 6 luni este criticabil, în special pentru cazuri de război, când dispărutul poate fi prizonier și ținut în această situație — după cum s'a întâmplat — mai mulți ani. Sease luni în urma unei lupte, dispărutul va putea fi declarat mort la cererea unei persoane interesate, succesiunea deschisă și soțul supraviețuitor va putea să se recăsătorească.

Nu vedem de ce proiectul codului nu a reglementat situația celui declarat mort în ipoteza în care reapare. Lăsând aceasta în sarcina proiectului de lege pentru punerea în aplicare a codului persoanelor și familiei (art. 29, 30). Locul normal al reglementării acestei chestiuni, este mai degrabă aici, decât la succesiuni sau posesiune.

Art. 23 stabilește prezumția până la dovada contrară că dispărutul a murit la data stabilită prin hotărâre.

Art. 24 stabilește altă prezumție care ni se pare inutilă.

Sec. V. Dovada stărei civile.

Art. 25. „Starea civilă se va dovedi prin registrele ce se vor ține *spre acest sfârșit*”. Expresiunea „spre acest sfârșit” neexistând în românește, trebuie scoasă din text. Ea constituie un barbarism inutil. Expresiunea franceză rău tradusă, are în românește echivalentul „în acest scop”.

Art. 26. Asimilează înscrisurile stărei civile ținute în registre cu actele autentice pentru tot ce oficerul stărei civile încredințează că a avut loc în fața sa. Celelalte arătări prevăzute de lege, vor fi crezute până la dovada contrarie, urmând sub acest raport doctrina comună.

Menționăm că unele coduri, precum codul elvețian care conține aceeași dispozițiune, institue o serie de măsuri disciplinare și penale pentru garantarea valorii probative a registrului, împotriva funcționarilor neglijenți. Socotim că legiuitorul penal, va avea această chestiune în vedere, întrucât art. 275 cod. pen. se referă la fapte săvârșite cu intențiune, iar nu din neglijență, ceea ce poate fi tot atât de prejudiciabil.

Art. 27. Conferă o autoritate absolută hotărârilor judecătorești relative la înscrisurile stărei civile și la îndreptările aduse pe această cale a înscrisurilor. Reamintim că art. 100 cod civ. fr., nu acordă hotărârilor de rectificare decât o autoritate relativă. Noi socotim dispozițiunea proiectului superioară.

Art. 22 reproduce regula unanim admisă, anume aceea că atunci când n'au fost registre sau se vor fi pierdut ori nimicit în tot sau în parte, sau când registrele n'au fost regulat ținute, partea interesată este obligată să dovedească prin orice mijloace atât acest fapt cât și faptul ce alegă.

TITLUL II. — Persoanele juridice

După cum am arătat în numerile anterioare, titlul II al Cărții I se ocupă de *persoanele juridice* cărora le consacră o largă dezvoltare. Personalitatea juridică care este de creațiune relativ recentă, a făcut în ultimul timp obiectul unei vaste literaturi în care autorii cei mai reprezentativi ai doctrinei franceze și germane au reușit să concretizeze noțiunea în forme precise.

Fără a insista asupra diferitelor doctrine create în jurul acestei importante chestiuni, menționăm că multe coduri, dintre care și cel francez, nu s'au ocupat de acest gen de persoane. Cauza rezidă desigur în faptul că nici asociațiunile, nici syndicatele, nu aveau amploarea și importanța pe care au câștigat-o mai târziu.

Dacă nu ne înșelăm, codul civil spaniol (1889) a fost primul care s'a ocupat de această materie în articolele 35-39.

După dânsul, codul civil german consacră acestei materii o vastă dezvoltare în Cartea I titlul II, sec. I, unde personalitatea juridică este tratată în aproape 70 articole, dintre care însă foarte multe sunt de detaliu. Proiectul ce comentăm, a dat aceiași importanță persoanelor juridice, consacându-i 63 articole.

Din punct de vedere tehnic, titlul II se împarte în 3 capitole, dintre care primul se ocupă de diferite dispozițiuni generale, cel de al doilea de Asociațiuni, iar cel de al treilea de Fundațiuni, urmând sub acest raport științific împărțirea codului civil german.

În reglementarea aceasta, s'a urmat de aproape, după cum indică și autorii, economia legii din 6 Febr. 1924, cu oarecari modificări determinate de încadrarea legii în cod și de criticele ridicate dealungul timpului.

În aceste condițiuni observațiunile noastre, vor fi foarte reduse.

Cap. I. Dispozițiuni generale. — Sec. I ce este relativă la recunoașterea personalității, împarte persoanele juridice, din punct de vedere al dreptului civil în trei: 1) Persoane de drept public, de care nu se ocupă proiectul. 2) Societăți civile; 3) Asociațiuni și fundațiuni.

Afară de persoanele de drept public, care trebuie create prin lege, pentru celelalte, legea nu face decât să le recunoască personalitatea și să le determine limita. Persoanele juridice, au deci în concepțiunea legiuitorului o viață reală, proprie. Această concepțiune care predomină întreaga doctrină și operă legislativă, este de origină germană și ea a fost în special susținută de Gierke.

Sec. II referitoare la domiciliu, aplică persoanelor juridice principiul dreptului comun.

Sec. III se ocupă de folosința și exercițiul drepturilor civile. Menționăm că legiuitorul, adoptând concepția noilor coduri, asimilează sub acest raport persoana juridică persoanei fizice, bine înțeles afară de drepturile care prin natura lor nu pot fi exercitate decât de persoanele fizice (Elvețian 53; German 24 și urm.).

Sec. IV este referitoare la încetarea personalității persoanei juridice, menționându-se că personalitatea se prelungește până la sfârșitul lichidării.

Sec. V reglementează naționalitatea persoanelor juridice.

Cap. II. Asociațiunea. — Asociațiunile au fost reglementate de codul german în articolele 24—80. De asemenea și codul elvețian și brazilian le-a dat o largă dezvoltare. Codul civil francez a împlinit lacuna prin legea din 1 Iulie 1901.

Proiectul nostru, îmbrățișând concepțiunea modernă, se ocupă pe larg de această materie în articolele 55—82. Menționăm că sub acest raport legea din 1924, care se află în bună parte introdusă în proiect, reglementează larg, documentat și științific această chestiune.

Caracterul esențial al asociațiunii, conform art. 55 și care o va deosebi de celelalte persoane juridice, rezidă în scopul urmărit, în sensul că acest scop nu poate fi economic. Textul consacră astfel vechea doctrină, admisă aproape într'un mod unanim. Condițiunile esențiale pentru ca o asociațiune să poată exista, le găsim în articolul 56, relativ la numărul aso-

ciațiilor ce nu trebuie să fie mai mic de 10, la bunurile asociațiunii, la forma autentică, la statute, la organizarea și atribuțiunile adunării generale.

Secțiunea II a acestui capitol se ocupă de drepturile asociațiilor, iar secția III de dizolvarea și lichidarea asociațiunii. După cum am spus mai sus, legea din 1924 predomină toate aceste chestiuni.

Cap. III. Fundațiune. — Fundațiunile își găsesc în proiect o reglementare clară, de natură să înlăture toate dificultățile care s'au ivit în jurisprudența și doctrina franceză.

Art. 82 dă definițiunea fundațiunii bazată pe elementele stabilite de doctrină. Desigur că concepțiunea germană a avut o influență favorabilă, autorii înlăturând cu drept cuvânt condițiunea inutilă a aprobării administrative cerută de art. 80 din codul civil german. Chiar din definiție rezultă că în concepțiunea autorilor, bunurile afectate fundațiunii, formează prin ele înșile o masă cu o personalitate de sine stătătoare, autorii urmând sub acest raport doctrina germană.

Legiuitorul acordă prin art. 88 și 89 un oarecare drept de imixțiune instanței judecătorești, în ipoteza în care anumite măsuri devin necesare pentru conservarea bunurilor sau înlăptuirea scopului fundațiunii.

N. G. VRABIESCU

DESPRE PROIECTUL CODULUI DE PROCEDURA CIVILA

Zilele trecute, ministrul justiției, d-l Mihai Popovici, a depus pe biroul Adunării Deputaților două din proiectele codurilor unificate întocmite de Consiliul Legislativ. Este, fără îndoială, de prisos să mai relevăm însemnătatea acestei date în viața noastră juridică.

Diversitatea legislativă care dăinuiește de 14 ani în țara noastră a creat atâtea nesiguranță în comerțul juridic și atâtea greutăți în administrarea justiției încât opinia publică a cerut neîncetat restabilirea unității legislative. Un început de înlăptuire a fost realizat zilele trecute prin depunerea proiectului de cod civil (primele două cărți, persoanele și familia) și a proiectului de procedură civilă. În curând vor urma proiectele codurilor comercial, penal și de procedură penală.

Lucrările în vederea unificării codurilor au început sub ministeriatul lui D. Grecianu, care a instituit pe lângă ministerul justiției, câteva comisii alcătuite din profesori universitari, înalți magistrați și avocați. Meritul de seamă al acestor comisii a fost acela de a alege ca metodă de unificare, nu extinderea uneia din legiuirile existente la noi în țară, ci revizuirea lor și elaborarea unor coduri care să răspundă cerințelor vremii. Constituțiunea din 1923 a consfințit acest fel de a vedea, impunând prin art. 137 norma de legiferare aleasă de comisunile ministeriale. Activitatea acestor comisii era însă lipsită de continuitate și era stânjenită din pricina lipsei unui element care să coordoneze lucrările și să imprime o unitate de vedere. Legiuitorul a dat, din această cauză, în sarcina Consiliului Legislativ opera de unificare a codurilor.

Lucrările Consiliului Legislativ pentru unificarea procedurii civile, au început în cursul anului 1926.

Chestiunea care s'a impus în primul rând, a fost

aceea dacă este locul să se adopte ca bază a lucrărilor vreunul din codurile în ființă la noi.

Comisiunea de cod civil adoptase ca bază a lucrărilor, codul civil din Vechiul Regat — reproducere aproape fidelă a codului Napoleon, care deși are peste 100 de ani de aplicare, conține dispozițiuni pline de vigoare și se bucură de un prestigiu universal. Comisiunea de procedură civilă nu a putut proceda în mod analog, deoarece codul nostru de procedură nu avea de partea lui acea autoritate isvorâtă dintr-o valoare nediscutabilă și prezintă numeroase scăderi semnalate atât de doctrină cât și de jurisprudență.

Reformele parțiale din 1925 și 1929 au fost determinate nu atât de dorința de a se înfăptui un început de unificare în materie procedurală, cât mai ales de nevoia de a se înlătura neajunsurile dovedite în aplicatiunea practică de regulile procedurale în vigoare în Vechiul Regat. Faptul că procedura civilă română avea numeroase lacune, nu ar fi constituit totuși o piedică spre a fi adoptată ca bază a lucrărilor, dacă nu ar fi fost străbătută de unele principii care o puneau în discordanță cu datele științifice și cu nevoile practice. Astfel, concepția individualistă a raportului procesual care avea drept consecințe lipsa unor suficiente directive legale, lipsa unei discipline în evoluția procesului și o pronunțată pasivitate din partea magistraților așeza codul nostru în rândul legiurilor neconforme cerințelor vremii.

Procedura austriacă — în vigoare în Bucovina — care este înfățișată de proceduriștii francezi și italieni ca cea mai valoroasă, cuprindea la rândul ei dispozițiuni care nu corespundeau nevoilor noastre și o împiedicau să fie luată ca bază a lucrărilor. Astfel, oralitatea excesivă, opoziția, o organizare diferită a apelului, dreptul nelimitat de liberă apreciere al magistraților, o organizare judecătorească deosebită, constituie câteva exemple menite să arate că procedura în vigoare în Bucovina nu răspundea nevoilor noastre.

Procedura ungară din Ardeal, străbătută cam de aceleași principii, era în plus lipsită de concisiunea și claritatea necesară unei bune legiuri.

Consiliul a hotărât în fața acestei situațiuni, ca, fără să ia ca bază vreuna din legiuri, să alcătuiască un cod care să țină seama de toate dispozițiunile socotite bune la noi în țară și care să fie pus de acord cu ultimele date științifice. Legătura cu trecutul nu era, în acest fel, ruptă și proiectul putea nestânjenit să primească înnoirile necesare.

O primă grijă a autorilor proiectului a fost aceea de a grupa la un loc toate dispozițiunile cu caracter procedural care erau risipite în diferite legi. Astfel, toate dispozițiunile de procedură din codul civil, din codul comercial, din legea de organizare a Curții de casăție, din legea judecătoriilor, au fost concentrate în corpul proiectului.

Materia probelor, pe care o greșită așezare a autorilor codului Napoleon o înglobase sub titlul obligațiunilor, a fost rânduită în întregul ei în codul de procedură civilă. Tot așa, recursul în materie civilă, care era așezat printre dispozițiunile de organizare ale Inaltei Curți de casăție, a fost trecut la locul lui firesc, în codul de procedură civilă. Așezarea materiei acesteia era cu atât mai inexplicabilă cu cât recursul în materie penală figura la locul lui, în codul de procedură penală.

Proiectul a mai grupat, în partea ultimă, câteva norme de procedură civilă internațională alcătuite într-un spirit de largă înțelegere internațională. Elaborarea acestor norme era necesară față de interdependența din ce în ce mai strânsă dintre statele civilizate.

Dacă s'a urmărit concentrarea întregii materii procedurale în cadrul noiei proceduri, proiectul elaborat de Consiliu nu cuprinde totuși întreaga materie și acest lucru nu e rezultatul greșelii autorilor lui. Procedura contencioasă figurează în întregime în proiect, procedura grațioasă nu figurează însă decât parțial deoarece sunt încă drepturi subiective neunificate. În legea de punere în aplicare se va specifica ce anume dispozițiuni rămân în vigoare până la unificarea materiei de fond. Procedura execuțiunii nu figurează în proiectul prezentat. O lege de execuțiune poate fi socotită bună numai dacă este energică, dacă garantează creditorului valorificarea dreptului său în timpul cel mai scurt. Legiuitorul actual — silit de împrejurări — lucrează însă numai în sensul unei menajări excesive a debitorului. Atâta vreme cât împrejurările impun această politică legislativă desigur că nu poate fi pusă în aplicare o procedură de execuțiune care să răspundă menirii ei. În calea procedurii execuțiunii se ridică și greutăți isvorâte din neunificarea regimului în materia dobândirii proprietății. Materia execuțiunii face însă obiectul de studiu al Consiliului legislativ care a elaborat chiar o serie de texte pe care urmează să le revadă.

Principiile călăuzitoare ale proiectului înfățișat Adunării Deputaților, sunt următoarele:

1) *Principiul contradictoriu*. Procesul civil este întemeiat pe propunerile părților: cererea reclamantului și contra-cererea pârītului. Reclamantul propune prin acțiunea sa, felul în care urmează să fie cuprinsul hotărîrii instanței; pârītul la rândul său, răspunde printr-o altă propunere, cerând ca hotărîrea să aibă cuprinsul arătat de el. Aceste două părți sunt necesare pentru a putea fi vorba de un proces (Zwei Parteien-System).

Pârītul poate însă să rămână pasiv; el trebuie să aibă numai facultatea de a fi activ în proces. Doctrina veche vorbea de îndatorirea pârītului de a intra în proces, iar în caz de nenfățișare exista ficțiunea că prin nevenire a făcut aceiaș propunere ca și reclamantul, adică a mărturisit cele susținute de reclamant. Nu este însă necesară nici această ficțiune și nici aceea că pârītul este pedepsit pentru nesupunere prin condamnarea în lipsă. Instanța este datoare să-și întemeieze hotărîrea pe cele expuse de părți, iar dacă nu s'a înfățișat decât reclamantul, este natural ca hotărîrea să se întemeieze pe cele expuse de acesta.

Principiul contradictoriu trebuie înțeles deci în sensul că se dă posibilitatea părților să se înfățișeze înaintea instanței, fără să fie nevoie însă de prezența amândorura. Proiectul face unele abateri dela principiul contradictoriu, atunci când natura sau urgența actului procedural necesită aceste derogări.

2) *Egalitatea părților în fața justiției*. Proiectul a mai urmărit să creeze inițial o oarecare egalitate în situațiunea părților pentru ca ele să-și poată valorifica pretențiunile, cât mai nestânjenit și în acest fel să se impune luptei judiciare acea lealitate atât de necesară. S'a căutat, astfel, să se creeze pârītului o situațiune echivalentă cu aceea a reclamantului, dându-i posibilitatea, în anumite condițiuni, să-și pregătească apăra-

rea într'un răstimp indestulător. S'a creeat părți lipsite de mijloace o situațiune egală cu aceia a părții potrivnice, acordându-i-se o asistență judiciară efectivă. Asistența judiciară care până la recenta lege a avocaților, avea o existență iluzorie, a fost complect și temeinic organizată în chiar cadrul procedurii civile.

Partea care nu este asistată de avocat va primi, de asemenea, dela judecător toate instrucțiunile necesare cu privire la întrebuintarea mijloacelor de apărare și a căilor de atac, spre a nu fi pusă într'o stare de inferioritate față de partea asistată de avocat. Proiectul cuprinde numeroase dispozițiuni menite să asigure această egalitate a părților în fața justiției.

3) *Principiul procedurii mixte*. Oralitatea, care a adus neîngăduite foloase în toate procedurile moderne, a păcătuit prin excese la noi în țară și a determinat pe legiuitor să aducă modificările din 1925 și 1929.

Este cert că atât oralitatea excesivă, cât și procedura scrisă, dau loc la însemnate neajunsuri. Autorii proiectului au adoptat o procedură mixtă, căutând astfel să îmbine avantajile oralității cu acelea ale scrisului. Judecătorul nu poate da o hotărîre decât după desbateri orale. Declarațiunile părților făcute în scris au însă aceiași valoare ca și cele orale, prin urmare, nu trebuiesc repetate oral. S'a făcut o singură excepție: cererea introductivă de instanță (acțiunea, apelul) poate fi respinsă ca nesustînută, dacă partea nu se înfățișează la desbatere. Motivul acestei excepțiuni la acțiune este tendința de a se simplifica judecarea proceselor în care nu se înfățișează acel ce are interes să se judece iar pentru apel, existînd o sentință în proces, este prezumția că apelantul înțelege să rămână în ființă acea sentință.

Proiectul cere declarațiuni scrise în cazul când părțile modifică în cursul desbaterilor orale la tribunale sau la Curți de apel, obiectul cererii. S'a impus în aceste împrejurări o redactare scrisă pentru ca judecătorii să aibe la îndemână pretențiunile părților bine concretizate.

În instanța de apel, în procese patrimoniale, părțile pot să renunțe în anumite condițiuni la oralitate și să imprime în acest fel un caracter scris procedurii; dacă apelul se referă numai la considerente sau numai la cheltuielile de judecată, procedura scrisă este chiar obligatorie.

În instanța de recurs, părțile nu au nevoie să renunțe la oralitate; lipsa părților legal citate nu împiedică judecarea recursului. Dacă totuși părțile renunță expres la desbaterea orală, recursul va fi judecat în camera de consiliu, fără citarea părților.

Procedura așa cum apare în proiect, prezintă o tendință mai mare spre oralitate înaintea primelor instanțe unde precizarea faptelor, impune o prezență activă a părților și o oarecare tendință spre scris înaintea instanțelor de apel și recurs, unde cenzurarea hotărîrilor și aplicarea normelor de drept dispensează adeseori pe magistrați de lămuririle orale ale părților.

4) *Dreptul de intervențiune al judecătorului*. Faptul că distribuirea justiției este o funcțiune de stat și că procesul nu creează raporturi de drept numai între părți, dar și între părți și stat a determinat o mai largă intervenție a magistratului în desbaterea procesului. Principiul intervențiunii există și în procedura noastră civilă; el nu era însă aplicat din pricina concepției dominante a codului care era pur individualistă. În ultimul timp, principiul intervențiunii magistratului a

luat o dezvoltare însemnată. Câteva din procedurile cantoanelor elvetiene l-au și pus în practică, iar proiectele italian și german îl așează la un loc de cinste.

În Franța, deasemeni, principiul și-a găsit aplicațiune în anumite domenii (jurisdicțiunea administrativă, accidentele de muncă) sau în legiuiri coloniale (procedura înaintea tribunalelor din Maroc și Tunis) iar doctrina preconizează extinderea lui în procedura civilă franceză.

Prin măsurile pe care judecătorul este ținut să le ia pentru complectarea cererilor introductive de instanță și ale întâmpinării, prin dispozițiunile premergătoare judecării, prin prezența lui activă în proces, prin ridicarea din oficiu a anumitor excepțiuni, prin invocarea anumitor mijloace de probațiune, magistratul își va îndeplini cu adevărat rolul lui de mandatar al statului însărcinat cu distribuirea justiției și de colaborator al părților în vederea unei juste soluționări a litigiilor.

Evident că aplicațiunea acestui principiu va suferi, la început, oarecare dificultăți la noi în țară unde era înrădăcinată regula pasivității magistraților. Timpul și practica vor stabili însă acea justă cale de mijloc care va exclude excesele în *omittendo* sau în *comitendo* ale intervenționismului.

5) *Principiul nemijlocirii*. Înfăptuirea contactului nemijlocit între judecător și parte este încă departe de a fi realizată din pricina organizării noastre judecătorești. Principiul imediateței implică prezența acelorași judecători la desbaterea procesului, la administrarea probelor și la darea hotărîrii. În practică, principiul este greu de aplicat. Proiectul prevede totuși acest principiu și la o viitoare modificare a legii de organizare judecătorească, va trebui să se ia în considerare și înlesnirea aplicațiunii acestui principiu.

6) *Principiul accelerării judecăților*. Proiectul a căutat să imprime judecării proceselor un ritm mai viu. Pregătirea desbaterii de către președinte, care este dator să cerceteze dosarele, să ceară complectarea cerințelor de formă și să ia anumite măsuri premergătoare desbaterii, este menită să înlăture discuțiuni și amânări inutile. Pregătirea desbaterii de către părți — care își concretizează în scris pretențiunile — concurează deasemeni la înlesnirea desbaterilor orale. Organizarea amânărilor, care nu mai sunt acordate decât cu motive temeinice, reorganizarea modului de îndeplinire a înmănarilor (regula fiind comunicarea din oficiu, prin poștă, iar excepția, comunicarea prin portărei la cererea părții) sunt destinate deasemeni să accelereze mersul judecăților. Organizarea mandatului de plată și posibilitatea de a se da hotărîri separate asupra capetelor de cerere, care sunt susceptibile de o soluțiune imediată, subliniază deasemeni tendința spre o mai grabnică transare a litigiilor.

Accelerarea judecăților nu este făcută însă în detrimentul unei temeinice cercetări. O serie de dispozițiuni presărate în proiect oferă părților garanția unei atente judecări.

7) *Alte principii*. Proiectul a căutat să înlăture formalismul inutil, prevăzînd posibilitatea de a se repara viciile de formă fără vreun prejudiciu pentru drepturile deduse înaintea justiției.

Nulitățile au primit o nouă reglementare. În principiu, nulitățile sunt virtuale, ele se acoperă, dacă partea nu le invoacă îndată ce a putut lua cunoștință de neregularitatea săvârșită. Nimeni nu poate invoca ne-

regularitatea pricinuită prin propria sa faptă sau care nu-i aduce vătămare.

Sunt însă anumite neregularități care nu se acoperă prin tăcerea părții, ci trebuie observate din oficiu. Proiectul nu a mai lăsat aceste neregularități de ordine publică pe seama jurisprudenței așa cum era în procedura română, ci le-a prevăzut în texte.

Principiul publicității debaterilor, cu derogările cerute de ordinea publică, bunele moravuri sau interesele părților, a fost păstrat, dându-i-se însemnătatea cuvenită. Deasemeni, a fost păstrat principiul celor două grade de jurisdicțiune — făcându-se 2 derogări: pentru unele încheeri care nu sunt în directă legătură cu fondul procesului și pentru recursul direct care poate fi făcut în afacerile patrimoniale în cazul când părțile renunță la judecata în apel (sprungrevision).

Apelul și recursul și-au păstrat caracterul din legislația Vechiului Regat. S'a introdus dispozițiunea că instanța de casare va putea constata violarea legii chiar dacă aceasta nu a fost invocată prin recurs sau dacă motivele recursului au fost respinse. Bine înțeles dispozițiunea se referă la violarea dispozițiilor imperative ale legii sau ale celor supletive la care părțile nu au renunțat. Era logic ca instanța de casare care este pârtoarea cea mai înaltă a aplicațiunii legilor să intervină din proprie inițiativă pentru a repara neaplicarea sau reaua aplicare a unui text de lege.

O altă inovațiune a proiectului este desconggestionarea Inaltei Curți de casare de judecarea recursurilor făcute împotriva sentințelor tribunalelor date în ultimă instanță; acestea sunt date în sarcina curților de apel.

Consiliul nu a pierdut din vedere că o lege de însemnătatea procedurii civile, trebuie să țină seama de realitățile dela noi. De aceea, în realizarea în texte a principiilor, călăuzitoare a considerat cu toată atențiunea posibilităților de aplicațiune practică. Una din caracteristicile mediului nostru juridic, este rapida posibilitate de adaptare; această calitate îi va sluji de sigur să asimileze în mod rodnic unele inovațiuni care au dat rezultate bune în alte legiuiuri.

Într-o lege de mare întindere se pot strecura scăderi și lacune. Și în proiectul elaborat cu atâtă atență cercetare de Consiliu, s'au strecurat, de sigur, unele scăderi.

Dacă textele date la iveală nu sunt poate perfecte, ele sunt în orice caz susceptibile de perfecționare, iar totalitatea lor înseamnă realmente un pas înainte față de legislația actuală.

ALFONS FURTUNA

Doctor în Drept din Paris
Referent la Consiliul Legislativ

CONTROVERSELE.... ASANĂRII

Datorită faptului că în conformitate cu art. 103 din Constituție, judecata asupra neconstituționalității legilor se mărginește numai la cazul judecat, instanțele judecătorești sunt obligate să-și piardă timpul fără nici un folos judecând cererile de conversiune și aplicând o lege pe care Inalta Curte a declarat-o anticonstituțională.

Mărturisim că nu vedem rostul acestei dispozițiuni care nu are drept consecință decât de a îngreuna mersul justiției și de a-i scobori prestigiul, cetățeanul neputând înțelege—și cu drept cuvânt—cum o lege declarată de forul în drept anticonstituțională, poate totuși fi aplicată de o instanță judecătorească.

O altă consecință a dispozițiunii amintite este și chestiunea ce reamintim în rândurile de mai jos:

Legea pentru modificarea legii asanării datoriilor agricole prin paragraful 7 al. 1 al articolului unic, hotărăște următoarele:

„Debitorii agricoli cari au cerut și obținut preluarea datoriilor lor de către Stat în baza planului de stabilizare, nu vor putea beneficia de dispozițiile prezentei legi sau a legii pentru asanarea datoriilor agricole”.

În baza acestui text s'a cerut Tribunalului Botoșani respingerea unei cereri de asanare, fiind stabilit în fapt că debitorul reclamant avea o datorie către Banca Agricolă al cărei portofoliu se știe că a fost preluat de Stat în baza planului de stabilizare și a unei convențiuni dintre Stat și bancă.

Se susținea de creditori că întrucât una din datoriile debitorului reclamant a fost preluată de Stat, independent dacă aceasta nu s'a făcut în urma cererii debitorului însuși, decăderea prevăzută de ali-niatul sus citat cperează, nefiind necesar ca debitorul să fi făcut personal o cerere, suficientă fiind acceptarea expresă sau tacită a situației de drept și de fapt.

Chestiunea avea importanță, căci admitându-se teoria creditorilor și cum majoritatea debitorilor agricoli aveau datorii la Banca Agricolă, aproape toate cererile de conversiune urmau să fie respinse pe acest motiv, ceea ce, desigur, n'a fost nici un moment intențiunea legiuitorului.

Chestiunea este aceasta:

Este necesar pentru ca un debitor să fie exclus dela beneficiul legii de asanare să fi cerut și obținut **personal** preluarea datoriilor de către Stat, sau e suficient ca una sau mai multe din datoriile sale să fi fost preluate de Stat, nu însă în urma cererii sale, ci a înșiși creditorilor săi?

Răspunsul nu poate fi greu:

Textul citat mai sus vorbește clar de „debitori agricoli **cari au cerut** și obținut”. Legea condiționează dar respingerea dela asanare de faptul ca însuși debitorul să fi cerut și obținut preluarea datoriilor sale. Se poate extinde acest text clar lipsit de echivoc și la alte cazuri?

Este admisibil ca, acolo unde legea limitează expres, judecătorul să interpreteze? Este admisibil să se adauge la lege peste text și peste voința legiuitorului, limpede exprimată?

„Quand la tradition ne pèse pas sur lui au point de lui dicter sa sentence, le magistrat moderne consulte avant *tout les textes légaux*. Si ceux-ci sont silencieux ou insuffisants, il cherche les solutions nécessaires dans le domaine où se développe librement la volonté des hommes, celui des actes juridiques: en dernière analyse et à défaut d'un point d'appui légal ou volontaire, il recourt aux argumentations rationnelles, qu'il manie avec défiance et réserve".¹⁾

Înainte de toate, ne învăță M. Geny, **textul legii** și numai **în tăcerea** sau **insuficiența** lui, vom face apel la argumentări raționale pe care trebuie să le mânuim „avec défiance et réserve”.

De aceea, socotim că în speța sus indicată **textul** fiind **clar** el **nu are a fi interpretat**, ci urmează să fie **aplicat în litera lui**.

Rămâne de discutat o a doua chestiune, recunoaștem, mai dificilă:

Este necesar ca debitorul agricol să fi cerut și să i se fi admis preluarea **tuturor** datorțiilor sale sau este suficient pentru ca decăderea să opereze, să fi avut loc o preluare parțială.

D. E. Cristoforeanu discutând această chestiune se exprimă în chipul următor:

„Sunt excluși dela beneficiul legii toți debitorii ale căror datorii au fost preluate de către Stat pe baza planului de stabilizare.

Care va fi situațiunea debitorului, care pe lângă aceste datorii preluate de Stat mai aveau sau a contractat în urmă datorii noi?

Va pierde beneficiul legii sau dacă intră în prevederile ei, va beneficia de dispozițiile legii de asanare pentru celelalte datorii?

Logic ar fi să beneficieze de lege — totuși întrucât dispozițiile cuprinse în acest alineat au un cuprins general și nu fac nici o distincție, părerea noastră este că toți acești debitori pierd beneficiul legii — chiar dacă în privința celorlalte datorii îndeplinesc condițiile legii.

De altfel este imposibil de imaginat aplicarea legii pentru unele datorii, — celelalte fiind supuse altui regim de urmărire, de carece va fi în tot momentul zădărnicit în aplicarea ei”.²⁾

Cu toată considerațiunea pentru opinia eminentului jurist, nu ne putem împăca cu această interpretare.

Domnia sa recunoaște că logic ar fi ca debitorii cărora li s'au luat de către Stat numai o parte din datorii, să beneficieze pentru rest de legea de asanare, dar conchide că această soluție este contrară textului legii și imposibilă în practică.

Credem că logic și juridic ar fi fost ca d. Cristoforeanu să se fi oprit în comentariul său la prima frază pentru următoarele considerente:

1) M. Geny prefata la *Technica Jurisprudencei în dreptul privat* de E. Pericau.

2) E. Cristoforeanu: *Comentariul Legii pentru modificarea legii asupra asanării datorțiilor agricole*. Editura *Curierul Judiciar*. Preț 60 lei.

Vrut-a legiuitorul să pedepsească pe acei cari au cerut și obținut preluarea datorțiilor de către Stat sau și-a spus (ceceace era și normal și logic), că aceia cari au obținut o asanare prin preluarea datorțiilor lor de către Stat nu pot obține o a doua asanare pentru **aceleași datorii**, nefiind de conceput asanare la asanare.

Cum, fără îndoială, intențiunea legiuitorului a fost **aceasta din urmă**, este logic, după cum găsește de altfel și d. Cristoforeanu, că numai acele datorii nu se pot asana, care deja au fost asanate prin preluarea lor de către Stat.

Dar d. Cristoforeanu pretinde în primul loc că textul nu distinge, aliniatul având un cuprins general.

Ne îndoim.

Legiuitorul vorbește de preluarea „**datoriilor**”.

Întrebuințarea pluralului ne dă dreptul să înțelegem că este vorba de **totalitatea** datorțiilor și nici decum de **o singură datorie**.

Recunoaștem însă că textul în sine nu lămurește pe deplin contrăversa. Pentru o mai complectă lămurire, am cercetat desbaterile parlamentare.

Un domn deputat a cerut printr'un amendament, ca decăderea din prevederile legii să aibă loc pentru acele datorii cari au fost preluate de Stat.

Domnul raportor Pompiliu Ioanățescu a răspuns următoarele:

„S'a mai propus un amendament care cere ca la paragraful 7, la finele alineatului, să se adauge cuvintele: „**pentru acele datorii**”, n'are nici un rost să se adauge aceste cuvinte”.³⁾

Ce a vrut să înțeleagă raportorul prin aceste cuvinte: „n'are nici un rest?”.

Două ipoteze se pot pune: 1) sau amendamentul cuprindea o idee contrară textului și voinței legiuitorului; 2) sau din contra nu venea decât să-l explice mai bine.

Dacă amendamentul era contrar legii, ar fi fost posibil ca raportorul care cunoștea perfect intențiunea legiuitorului, să-l exprime în chipul în care s'a exprimat? Ar fi putut spune de un amendament care, prin admiterea lui, ar fi schimbat textul legii și ar fi contrazis intențiunea legiuitorului, „**n'are nici un rost?**” Dacă cuvintele au un înțeles și îmbracă o idee, evident că **nu**. În acest caz, nimic nu era mai normal decât ca raportorul să se opună la admiterea amendamentului pe motiv că legiuitorul vrea ca un debitor să fie îndepărtat dela beneficiul legii, chiar în cazul când i s'a preluat de către Stat o singură datorie.

Îndepărtată fiind această ipoteză, rămâne a doua. N'are nici un rost amendamentul, pentru simplul

3) Desbaterile parlamentare. Cameră, pg. 796.

motiv că ideia cuprinsă în el **este cuprinsă lămurit și în textul legii.**

Și această interpretare este și logică, după cum recunoaște d. Cristoforeanu, și dreaptă și juridică, după cum pretendem noi.

Dar d. Cristoforeanu pretinde că această interpretare ar fi imposibilă în practică, de oarece, în acest fel, averea debitorului ar fi supusă la două regimuri deosebite de urmărire, ceeace, adaugă domnia-sa este „imposibil de imaginat”.

Socotim că nici aci d. Cristoforeanu nu are dreptate.

Oare acesta ar fi singurul caz prevăzut de legea de asanare și de acea modificatoare în care averea debitorului agricol urmează a fi supusă la două regimuri deosebite de urmărire? Art. 52 din legea de asanare prevede textual:

„Nu intră în prevederile legii de față și rămâne supuse regimului de drept comun toate datoriile către stat, județ, comună, etc.”.

II) Paragraful II, al. II din legea modificatoare, prevede de asemenea la art. 52 al. I al legii din 19 Aprilie 1932, se adaugă că: „nu intră în prevederile acestei legi și rămân supuse regimului de drept comun toate datoriile către Camerele de agricultură.”

III) Pargr. I al. II din aceeași lege prevede de asemenea: directorii, administratorii, cenzorii, conducătorii de orice fel ai băncilor sau altor așezăminte comerciale cari s'au împrumutat dela înseși instituțiile la a căror administrație au participat sau participă, nu pot invoca pentru datoriile contractate la aceste așezăminte beneficiile prezentei legi sau a legii pentru asanarea datoriilor agricole, **decât până la quantumul sumei ce au avut drept capital sau depuneri”.**

Dar în conformitate cu legea concordatului preventiv, averea debitorului nu este supusă la două regimuri deosebite de urmărire?

Este inutil să mai continuăm.

Socotim că cele ce am arătat, ne îndreptătesc a susține că, pentru ca un debitor agricol să fie îndepărtat de plano dela beneficiul legii de asanare în conformitate cu paragraful 7 al. I din legea modificatoare, este necesar ca să fi cerut **personal** și obținut preluarea **tuturor** datoriilor sale.

ION S. MANEA

Procuror al Trib. Ilfov

TRIBUNALE FARA PROCESE

Când s'a susținut de unii străini de bară, că numărul consilierilor dela Inalta noastră Curte de casație este prea mare, făcându-se în această privință comparație cu numărul consilierilor dela casația franceză, s'a răspuns — cu drept cuvânt — că procedarea este greșită.

Numărul magistraților dela o instanță nu este în raport cu al suprafeței de pământ pentru care aceea instanță funcționează. El este însă în raport, și trebuie să fie astfel, cu numărul litigiilor de judecat.

Firea procesivă a noastră, multiplicitatea legilor, conflictele de drept interprovincial, fac într'adevăr necesar un număr cât mai mare de magistrați.

Există oare la noi instante, care să nu aibă de judecat procese ?

De sigur că nu.

Altfel se petrec lucrurile în Franța.

Tot d. Bonnevay, raportorul bugetului, dă unele date statistice, destul de elocvente.

Astfel tribunalele dela Florac (Lozère) și dela Lombez (Gers), țin în mijlociu câte o ședință pe lună, iar tribunalele din Briançon, Brignoles, Châtellerault, Châtillon-sur-Seine, Civray, Forcalquier, Gex, le Vigan, Melle, Montmovillon, Ruffec, Sancerre și Saint Jean d'Angély, au abia câte două audiențe pe lună.

Orașul *Châtellerault*, e capitală de arondisment (40 cantoane, 108 comune, cu un total de aproape 100.000 locuitori; fabrici de arme, cuțitării, ustensile de bucătărie, etc.) și totuși o singură ședință pe lună.

Putem zice nu numai „*Bravo justitiabili!*” dar și „*ha! al judecători!*”. Desigur că nici unul dintre aceștia din urmă nu suferă de surmenaj.

JUDEX

CURTEA DE CASAȚIE S. II-a

Audiența dela 18 Mai 1932

Preșidenția d-lui. C. G. RĂTESCU, Președinte

Decizia penală No. 3086

Raport penal. Complet de divergență. Necitire. Formalitate substanțială. Casare.

Conform art. 204 și 205 pr. pen. în materie corecțională citirea raportului făcut în cauză de către consilierul raportor, constituie o formalitate substanțială și nerespectarea ei, atrage nulitatea hotărârei pronunțate.

Procuror General d-l M. Ciurea, procuror, Avocat d-l Vintilă Dongoroz pentru recurent.

Curtea, deliberând,

Asupra recursului făcut de Aron Zalman în contra deciziei penale no. 153 din 1932, a Curții de apel Galați s. I-a, prin care, admitându-se în parte apelul făcut de către primul procuror al Tribunalului Covurului, în contra sentinței achitătoare no. 927 din 1931 a Tribunalului Covurului s. I-a și respingându-se apelul părții civile, Aurel Schwartz, recurentul Aron Zalman a fost condamnat, în baza art. 125 comb. cu art. 60 cod. penal, la trei luni închisoare corecțională.

Văzând motivul III de casare astfel formulat :

III. „Omisiune esențială. Violarea art. 205 Pr. pen.

Violarea dreptului de apărare.

Curtea de fond cu ocazia judecării cauzei în complex de divergență, a omis ca să dea citire raportului făcut în cauză, violându-se astfel dispoz. art. 205 Pr. pen.

Conform dispoz. art. 205 Pr. pen., facerea și citirea raportului în procedura judecării înaintea Curții de apel constituie formalități substanțiale a căror îndeplinire trebuie să fie constatată prin procesul-verbal de ședință sau prin deciziunea dată în fond”.

Având în vedere că din examinarea deciziunii supuse recursului și a jurnalelor care au precedat darea hotărârei, se constată că cu ocazia judecării apelului făcut de către primul procuror al Tribunalului Covurlui și de partea civilă, Aurel Schwartz în contra hotărârei achitătoare a primei instanțe, ivindu-se divergență de opinii între membrii Curții, cauza a fost amânată la 4 Martie 1932, spre a fi judecată de completul de divergență.

Că, la această dată, cauza fiind luată în cercetare de către completul de divergență al Curții de apel Galați, s'a procedat la judecare, fără însă ca, în prealabil, să se fi citit raportul consilierului raportor făcut în cauză și aflat la dosar.

Considerând că, din dispoz. art. 204 și 205 pr. pen., rezultă că apelul în materie corecțională, se va judeca după citirea raportului făcut în cauză de către unul dintre judecătorii Curții de apel.

Că această dispozițiune având de scop de a aduce la cunoștința consilierilor Curții, toate fazele și împrejurările cauzei precum și elementele care au servit de bază primilor judecători în pronunțarea hotărârei, constituie o formalitate substanțială, care trebuie observată, sub pedeapsă de nulitate, ori de câte ori apelul se judecă în fond de către completul ordinar sau de divergență al unei Curții de apel.

Că așa fiind și cum în speță este constatat că Curtea de apel Galați, judecând în completul de divergență, a pășit la cercetarea în fond a apelului făcut în contra sentinței penale no. 927 din 1931 a Trib. Covurlui s. l.-a. fără ca în prealabil să fi dispus să se citească raportul făcut în cauză de consilierul raportor, în asemenea condiții, hotărârea pronunțată în cauză, este nulă, fiind dată cu exces de putere și violarea art. 204 și 205 proc. pen.

Că dar, acest motiv de casare fiind întemeiat, fără a se mai discuta celelalte motive, recursul câtă a se admite, deciziunea pronunțată în cauză urmează a se casă, iar pricina a se trimite spre o nouă judecare, la aceiași Curte.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul, etc.

NOTA. — „Raportul este cheia judecării penale în instanța de apel, se exprimă Tanoviceanu, (Curs de pr. pen. no. 786 pg. 506 și Tom. V, pg. 473), căci de el depinde în mare parte buna judecată în materie penală”.

În *F. Hélie*: „Așezat în pragul procedurii de apel raportul îi precedează toate solemnitățile și toate actele: judecătorul nu este reputat a fi lucrat în cunoștința de cauză atunci când nu l'a ascultat. (Traité de l'instr. crim. VI, no. 4057; în acelaș sens *Poittevin* Instr. crim. art. 209 no. 26 și urm.).

Sunt însă, unii autori cari cred inutilă formalitatea raportului. Astfel d. Eugen Petit, consilier la Curtea de casatie, se exprimă astfel: „Practica judecătorească a Curților noastre de apel, reduce din ce în ce mai mult conținutul raportului și chiar la aceste instanțe unde el se mai face în mod regulat, a ajuns atât de rezumat încât nu mai servește la nimic. El joacă rolul apendicelui în organismul fiziologic al omului sau mai bine zis nu joacă nici un rol, afară de acela de a da puțină unor complicațiuni maladive. De ce dar să nu fie dat la o parte, când operația este atât de simplă” (notă sub dec. Cas. II, 190 din 21 Ian. 1925, în *Jurisprudența Generală* 1925, pag. 632).

Iar d. Dongoroz se exprimă că „raportul trebuie menținut, dar nu ca act obligatoriu, ci lăsat la aprecierea președintelui Curții. Însă când s'a dispus facerea unui raport, acest act trebuie să fie serios și complet, adică să contină o expunere a faptelor imputate, a desfășurării procesului la prima instanță, a probelor administrate, a chestiunilor puse de părți prin concluziunile lor și a modului în care prima instanță a soluționat pricina.

Nefacerea raportului în acest caz, nesemnarea sau necitirea lui, nu va atrage nulitatea judecării decât dacă s'a relevat înainte de punerea concluziunilor în fond și Curtea nu a ținut seamă, (în *Tanoviceanu*, V, 807²).

Intrucât raportul este încă menținut, aplicațiunea art. 204 pr. pen. a dat loc la multe interpretări; și este interesant a urmări evoluțiunea jurisprudenței.

I. *Utilitatea și importanța raportului*. În această privință, (Cas. II, 1161 din 21 Mai 1921, *Jurisprudența Generală* 1923, sp. 862, pg. 829) se pronunță astfel: „Curtea de apel fiind chemată să judece o afacere asupra căreia o instanță inferioară s'a pronunțat deja, utilitatea și importanța raportului este netăgăduită, căci pune în evidență procedura urmată înaintea primei instanțe și prin aceasta atrage atențiunea judecătorilor superiori asupra lipsurilor ce au putut să se strecoare, asupra violărilor de lege sau o bună aplicare a legii”.

Raportul este ceva esențial încât necitirea raportului în cauze penale atrage nulitatea hotărârei pronunțate și acest viciu nu se poate acoperi prin simpla enunțare în procesul verbal de ședință că s'a citit actele de instrucțiune din dosarul cauzei, (Cas. II, 1842 din 10 Oct. 1925, în *Jurisprudența Generală* din 1923, sp. 1572, pag. 695).

Dacă însă s'a menționat în corpul deciziunii să s'a citit lucrările din dosar, se înțelege că implicit s'a citit și raportul, (Cas. II, 6717 din 29 Sept. 1928, în *Jurisprudența Generală* 1928, sp. 1521, pag. 1092).

De asemenea, este suficient dacă raportul se găsește la dosar scris și subscris de judecătorul raportor, căci legea nu dispune nicăieri ca să se menționeze expres că el a fost citit, (Cas. II, 11 Febr. 1923, în *Jurisprudența Generală* 1924, sp. 831, pag. 440); însă dacă raportul există la dosar, dar nu-l subscris de judecătorul raportor, chiar dacă s'a făcut mențiune în deciziune că s'a citit, abrogă nulitatea hotărârei, (Cas. II, 8576 din 30 Oct. 1928, *Jurisprudența Generală* 1929, sp. 167 pag. 121).

Raportul este necesar fie că se referă la fondul procesului, fie asupra unei simple chestiuni prejudi-

ciale. (Cas. crim. fr. 31 Ian. 1918, Pand. Fr. 1920. I. 300).

În caz de opoziție nu mai este nevoie de un nou raport. (Cas. II, 6717 din 19 Sept. 1928, *Jurisprudența Generală* 1928, sp. 1643, pag. 1186; Cas. II, 2892 din 18 Noembrie 1924, *Jurisprudența Generală* 1925, sp. 370, pag. 184).

Al doilea raport însă este necesar când a intervenit o hotărâre premergătoare care trebuie legal adusă atât la cunoștința judecătorilor, cât și a preveniturii. (Cas. fr. 20 Iunie 1883, *Dalloz*, cod. pen. ann. art. 203 no. 76 și urm.).

Deasemenea când a judecat alți judecători decât cei cari au ascultat raportul. (Vezi *Jurisprudențe în Tanoviceanu*, V, pag. 572).

Însă dacă judecătorul raportor a fost mutat la o altă secțiune, nu mai este necesar să se facă un nou raport sau refacerea lui de către judecătorul înlocuitor, fiindcă legea nicăieri nu cere o atare formalitate. (Cas. II, 359 din 6 Febr. 1925, *Jurisprudența Generală* 1925, sp. 969, pag. 473); contra: (Cas. II, 54 din 15 Ian. 1908 *Jurisprudența Română* 1908, pag. 241).

Deasemenea, dacă raportul este citit de către un alt consilier decât cel care l'a făcut.

Raportul însă nu este necesar, în cazul când Trib. judecă ca instanță de apel. (Cas. II, 60 din 22 Ian. 1924, *Jurisprudența Generală* 1925, sp. 483, pag. 248).

Deasemenea formalitatea raportului nu este cerută în cazul unui apel făcut de prevenit contra sent. Trib. care i-a respins cererea de liberare, fiindcă în acest caz legea cerând o judecată rapidă, raportul este incompatibil cu această cerință. (Cas. II, 1108 din 14 Aprilie 1924, *Jurisprudența Generală* 1924, sp. 1104, pag. 601).

E. C. DECUSARA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 23 Ianuarie 1933

Președinția D. lui N. BĂDESCU-Roșiori, Consilier

Ana Copcev cu Al. și G. Stoicev

Deciziunea No. 193

Abuz de încredere, Motivare insuficientă, Casare, Art. 323 cod pen.

Potrivit principiului stabilit de art. 161 pr. pen., orice hotărâre dată în materie corecțională, trebuie să fie motivată, judecătorii fondului fiind obligați de a arăta împrejurările de fapt de unde își fac convingerea în cauză, fie de existența, fie de inexistența faptului penal, prin arătarea, în cel din urmă caz și a chestiunilor de drept ce ar șterge criminalitatea faptului.

În speță, instanța de fond, ajungând la concluziunea că în cauză inculpații nu se fac vinovați de abuzul de încredere, pe simpla afirmațiune că afacerea ar fi civilă, fără să arate considerațiunile și elementele de fapt, în asemenea condițiuni motivarea instanței de fond este insuficientă și echivalează cu o nemotivare, care face ca hotărârea dată în cauză să fie casabilă.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ana Copcev, fostă Chirilov, contra deciziunii no. 391 din 1932 a Curții de apel din Galați s. II-a.

În prezența recurentei prin d-l avocat Alex. E. Lăzărescu care s'a ascultat în dezvoltarea motivelor de casare.

Ascultând pe d-l procuror N. Ciurea în concluziuni, cernd admiterea recursului,

Curtea,

Asupra recursului introdus de Ana Copcev, fostă Chirilov, contra deciziunii no. 391 din 1932 a Curții de apel din Galați s. II-a.

Înzând motivul II de casare, formulați astfel:

„Nemotivare și omisiune esențială. Singurul considerent pe care se sprijină deciziunea Curții de Apel Galați constituie o petițiune de principii, pe care o găsim util pentru accesul recursului nostru să o reproducem: „Având în vedere că pentru existența delictului prevăzut de art. 325 c. p., se cere pe lângă faptul material al denaturării sau risipirii obiectelor încredințate cu unul din titlurile indicate de art. 325 c. p., adică sub titlu de depozit, mandat, etc., nu cum este cazul de față, unde afacerea e pur civilă. În alte cuvinte, Curtea afirmă, dar nu demonstrează nimic, bazată pe acte, fapte și împrejurări, așa dar, Curtea comite o nemotivare. Dar Curtea mai săvârșește pe deasupra și o omisiune esențială, de oarece afirmă: „Având în vedere, că aite dovezi nu s'au făcut, Curtea găsește că apelul de față este nefondat. Ori, Curtea trece, ca și cum n'ar avea cunoștință că în fața ei s'au audiat ca martori d-nii Cetacli, Diomo și I. Bonef, cari au dovedit mandatul, prețul de vânzare al cerealelor la Casa Dreyfus, precum și faptul că Gh. Stoicev a declarat de curând avocatului Bonef, că-și ia asupra sa datoria către d-na Chirilov, — de care încă nu s'a liberat. Curtea de Apel procedează prin sus-vorbitul considerent ca și cum n'ar avea cunoștință de interogațiile luate fraților Stoicev, care au recunoscut însărcinarea ce le-a dat d-na Chirilov, — adică mandatul, — că au vândut 7 vagoane de orz cu câte 41.500 lei vagonul, neputând însă să facă dovada cu nimic că au plătit suma rezultată din vânzarea d-nei Chirilov, art. 1169—1170 c. c., Curtea nu examinează cauzi de puțin cele patru telegrame depuse în original de către d-na Chirilov, dintre cari trei i-au fost expediate de Frații Stoicev, iar una de către martorul avocat Bonef. Ori, din cuprinsul acestor telegrame, rezultă neîndoios că Frații Stoicev, încă datorcăză prețul d-nei Chirilov, că o avizează că vor sosi pentru aranjarea acestei chestiuni neplăcute și că sunt dispuși a da în plată un auto-camion. Ori, toate aceste probe, martori, interogator, acte și chitanțe n'au fost deloc discutate de Curte, deși erau de natură să schimbe soluția procesului dela prima instanță, unde aceste probe nu au fost administrate.

Astfel fiind, Curtea comite o omisiune esențială, pentru care motiv mai cerem casarea sus-vorbitei deciziuni”.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, precum și celelalte acte dela dosar, din cari rezultă că, Alexandru și Gheorghe Stoicev fiind dați judecății pentru faptul de abuz de încredere săvârșit în prejudiciul reclamantei — parte civilă — Ana Copcev, fostă Chirilov, și anume prin aceia că au primit cu titlu de mandat o cantitate de 80.000 kgr. orz, proprietatea reclamantei, spre a-l vinde și a-i preda prețul, — bani pe cari însă și-au însușit, — Tribunalul Cabul prin sentința corecțională no. 1123 din 2 Octombrie 1931, a absolvit pe sus numiții inculpați, găsind că în cauză e vorba de o afacere civilă.

Că, împotriva acestei hotărâri, făcându-se apel de către reclamantă, Curtea de apel din Galați s. II-a prin deciziunea cu no. 391 din 19 Septembrie 1932, respinge apelul ca nefondat pe aceiași considerațiune arătată și de prima instanță și anume, motivând în această privință, că, pentru existența delictului prevăzut de art. 323 c. p., se cere pe lângă faptul material al deturnării sau risipirii obiectelor încredințate, ca obiectele să fi fost încredințate inculpaților cu unul din titlurile indicate de art. 323 cod. penal, adică sub titlu de depozit, mandat, etc., nu cum este cazul de față, unde afacerea este pur civilă; că deosebit de aceasta, — mai motivează Curtea de fond — întrucât alte dovezi nu s'au mai făcut în cauză, apelul de față urmează a se privi ca nefondat și a se respinge ca atare.

Având în vedere că, această de pe urmă hotărâre fiind atacată cu recursul de față, recurenta susține prin motivul de casare de mai sus, că instanța de fond hotărând astfel, a comis o nemotivare, precum și o omisiune esențială prin aceea că, pe de o parte, pentru a ajunge la concluzia că faptul imputat inculpaților, nu e un abuz de încredere, se mărginește în a face o simplă afirmare că afacerea ar fi de natură civilă, iar pe de altă parte că în cauză nu s'ar mai fi făcut alte dovezi, când din contră, reclamanta și-a administrat o serie de probe în apel, — martori și acte — asupra cărora omite deci a se pronunța.

Considerând că, potrivit principiului stabilit de art. 161 pr. penală, orice hotărâre dată în materie corecțională, trebuie să fie motivată, judecătorii fondului fiind obligați a arăta împrejurările de fapt de unde își face convingerea în cauză, fie de existența, fie de inexistența faptului penal prin arătarea, în cel din urmă caz și a chestiunilor de drept ce ar sîrge criminalitatea faptului.

Considerând că, în speță, Curtea de fond pentru a ajunge la concluziunea că în cauză inculpații nu se fac vinovați de delictul de abuz de încredere, se mărginește — după cum s'a arătat mai sus — în a face o simplă afirmațiune, că afacerea ar fi civilă, fără deci a arăta considerațiunile și elementele de fapt cari au putut să dea afacerii acest caracter precum și împrejurările de natură a nu găsi elementele necesare existenței delictului de abuz de încredere prin inexistența titlurilor cerute de textul art. 323 cod. penal sub cari s'ar fi încredințat inculpaților marfa al cărei preț s'a pretins a fi fost deturnat sau însușit.

Că, deci, în asemenea condițiuni, motivarea instanței de fond este insuficientă și echivalează cu o nemotivare care face ca hotărârea dată în cauză să devină din acest punct de vedere casabilă.

Având în vedere că, din actele dela dosar se mai constată că reclamanta în fața instanței de apel și-a administrat o serie de probe — constând în audierea de martori, și depuneri de acte — telegrame eminate dela înșiși inculpații, și cu cari tindea să dovedească atât mandatul dat inculpaților, cât și recunoașterea acestora — ca și prin interogatoriul lor la care de asemenea s'a raportat — că datorau reclamantei banii rezultați din vânzarea mărfii încredințate, și cari probe a cerut a se lua în cercelare, după cum se vede și din practica hotărârii dată în cauză, fiind analizată în concluziunile puse oral.

Că, însă, instanța de fond, omite de a discuta aceste probe și arată chiar în motivarea ce face — și cum s'a

arătat — că recurenta în instanță de apel n'a mai făcut și alte dovezi.

Că, în asemenea condițiuni, hotărârea dată în cauză devine și din acest punct de vedere casabilă, astfel că, recursul urmează a se admite, iar cauza a fi trimisă înaintea aceleiași instanțe, spre o nouă judecare, numai în ce privește interesele civile ale reclamantei.

Pentru aceste motive, Curtea, admite recursul făcut de Ana Copcev, etc.

TIBUNALUL IAȘI S. III-a

Președenția D-lui VL. GAVRILESCU, Judecător

Prima Soc. de economie prin Iași prin av. Petrescu cu preotul

Ioan Popescu, prin av. H. Schönblum.

Sentiința Civilă 274

Sechestrul asigurător aplicat pe titlul de creanță ipotecară. Contestatie. Bun corporal imobiliar. Inaplicabilitate. Imposibilitatea sechestrării bunului mobil încorporat.

Obligația de împrumut garantată cu ipotecă constituită în clasificarea codului civil un bun imobiliar corporal; ca atare titlul de creanță ipotecară nu e susceptibil de sechestrul, care nu se poate înființa decât asupra bunurilor mobile.

O creanță nu e susceptibilă de sechestrul, ci de pogrîre, deoarece sechestrul nu poate face indisponibil dreptul de creanță, ci numai titlul în care s'a încorporat, neputînd însă împiedica pe creditor a face acte de administrație și dispoziție și a-și valorifica creanța.

Tribunalul.

Asupra contestației înregistrate la această secțiune sub No. 55378 din 1932, declarată de Prima Societate de Economie din Urbea Iași în contra executărei constatate prin procesul verbal No. 5516 din 1932, al portărilor locali, prin care s'a sechestrat și dat în custodia grefierului acestei secțiuni, actele de împrumut garantate cu ipotecă în imobilul lui Arom Horovitz și alții din Iași, strada Ștefan cel Mare No. 9, autentificate de această secțiune sub No. 3700 din 1928 și 1034 din 1929, în valoare totală de 1.000.000 lei.

Având în vedere actele dosarului și susținerile orale ale părților din care reese că faptele au evoluat după cum urmează:

Prima Societate de Economie din Urbea Iași în calitate de creditoare ipotecară asupra imobilului din Iași, str. Ștefan cel Mare No. 9, pentru suma de aproximativ 1.500.000 lei, capital și procente neachitate, după cum se vede din actele autentificate sub No. 3700 din 1928 și 1064 din 1929, a cerut și obținut vânzarea imobilului prin execuție silită, care la data de 9 Noiembrie 1932, s'a adjudecat definitiv asupra Sft. Mitropoliei a Moldovei și Sucevei, pentru suma de 1.500.000 lei. În acest interval al depunerii prețului, I. Popescu, un creditor chirografar al Primei Societăți de Economie, intență la acest Tribunal, acțiune pentru restituirea sumei de 345.120 lei, depusă la Societate spre fructificare; iar pentru garantarea eventualului rezultat favorabil al acțiunii, obține înființarea unui sechestrul asigurător.

În executarea acestui sechestrul la stăruința lui I. Popescu, Portărețul declară sechestrate actele de ipotecă autentificate sub No. 3700 din 1928 și 1064 din 1929, care se aflau la dosarul urmăririi silite arătată mai sus, le descoase dela dosar și le dă în custodia grefierului acestei secțiuni, care, acceptând însărcinarea, le-a luat în păstrarea sa.

În contra acestui procesverbal de sechestrul, Prima Societate de Economie a declarat contestația de față, arătând că I. Popescu a fost excesiv, când a stăruit să fie sechestrate amândouă titlurile, dintre care fiecare îi garanta creanța cu suficiență, iar în drept susținând că o creanță ipotecară nu poate fi sechestrată fiind considerată de lege drept un bun corporal imobiliar.

Având în vedere cu privire la susținerea în drept a contestatoarei, că dreptul care rezultă din convenția de împrumut este considerat de legiuitor, sub aspectul clasificării bunurilor, ca fiind un bun imobiliar, necorporal, iar acțiunea pe care o are creditorul este imobiliară guvernată de obligația „actor sequitur forum rei”. Că, însă, un împrumut garantat cu ipotecă, datorită faptului că actul de ipotecă este solemn, că garanția ipotecară aduce creanței dreptul de urmărire și preferință care sunt atribute ale bunurilor imobiliare, că împrumutul și garanția formează un tot indivizibil în care predomină caracterul garanției ipotecare, că acțiunea pe care o are creditorul este guvernată de obligația „Rei sitae”, din toate aceste însușiri specifice, rezultă că obligația de împrumut garantată cu ipotecă, constituie în clasificarea codului civil, un bun imobiliar corporal.

În consecință, față cu dispozițiunile art. 411 pr. civ., care prevede că nu se pot înființa sechestrul decât asupra bunurilor mobile, rezultă că în mod greșit au fost sechestrate creanțele ipotecare ale Primei Societăți de Economie, astfel că din acest punct de vedere contestația este fondată.

Având în vedere că întîmțul I. Popescu susține, cum că, nu a depășit cadrul de funcționare al art. 411 pr. civ., de oarece nu a sechestrat decât creanța constatată prin actele autentice, — urmează a se vedea dacă o creanță poate sau nu fi sechestrată.

Considerând că, în speță nu se poate face o astfel de argumentare de oarece creanța și garanția s'au integrat formând o entitate juridică, care nu se poate disjunge, având caracterul unui bun imobiliar necorporal. Că, totuși, dacă s'ar susține că actul de împrumut se poate disjunge de ipotecă în contra și peste voința titularului acestui drept, și că poate fi urmărit ca bun imobiliar, încă nu poate forma un bun susceptibil de a fi sechestrat.

Considerând că, prin sechestrul asigurător se urmărește ca bunurile mobile ale debitorului să fie declarate indisponibile, ca apoi când acțiunea va fi admisă, creditorul să-și aibă asigurată satisfacerea pretențiunii sale.

Că această măsură de asigurare întrebuintată în deobște asupra bunurilor corporale mobile își restrânge sfera de aplicare cu privire la bunurile mobile necorporale. Pe câtă vreme un bun corporal pus sub sechestrul devine indispensabil față de proprietar, care nu poate lua nici o măsură de dispoziție prin sechestrul titlului care constată o obligație, nu se împiedică cu nimic pe titularul dreptului de creanță să facă orice acte de administrare și dispoziție.

Astfel creditorul depozitat de titlul ostensibil, poate în mod valabil să primească plata, cum tot așa de bine o poate compensa sau da delegație de plată debitorului său, toate acestea putându-se face pe considerațiunea că prin înființarea sechestrului asupra titlului de creanță nu s'a făcut și un transfert de proprietate asupra creanței constatate prin titlu. Că, în sistemul codului nostru, unde toate convențiile sunt consensuale, iar actele solene reduse la câteva, procedura confecționării actelor scrise nu are decât scopul a cât mai ușoare și sigure dovezi ale convenției. Cum însă actul scris poate fi sau nu confecționat, această împrejurare nu modifică cu nimic existența în sine a creanței. Impejurare care ar fi însă determinată în materia sechestrului, de oarece nu s'ar putea sechestra decât creanțele constatate prin acte scrise. Distanție care ar fi cu totul arbitrară, căci facultatea de a putea sechestra nu poate fi con-

diționată de o cauză cu totul străină de ceea ce se sechestrează, — creanța.

Considerând că în afară de împrejurarea că prin încuviințarea sechestrului asupra mobilelor necorporale, titularul dreptului de creanță nu este cu nimic împiedicat în exercițiul drepturilor sale de creditor și că sechestrarea actului scris, nu aduce nici o modificare convenției, dar în ipoteza că s'ar putea sechestra creanțele s'ar ajunge la cazuri când s'ar sechestra bunuri inalienabile innesisabile.

Astfel, în patrimoniul unui debitor se află o creanță care poate fi dotală, alimentară, ordonanță de plată a salariului, a pensiei, etc. Pentru toate aceste categorii de creanțe, în cazul când pot fi urmărite, s'a prevăzut o cotă, o fracțiune, care singură poate fi executată.

Prin sechestrarea titlului unor astfel de creanțe s'ar ajunge la aceia ce tocmai legiuitorul a oprit în mod formal: să nu se urmărească, sau să se urmărească o anumită fracțiune.

Considerând că, faptul că nu se pot sechestra creanțele, rezultă clar din însăși redactarea și din economia titlului „Despre execuțiunea silită asupra bunurilor mișcătoare” din codul de procedură civilă. Astfel, în secțiunea I-a se arată care sunt bunurile corporale și ne corporale care nu se pot urmări, în secțiunea II-a se vorbește de modul cum se sechestrează mobilele corporale, iar în secțiunea a V-a de felul cum devin indisponibile mobilele necorporale. Aceste, două secțiuni fiind corespunzătoare bunurilor mobile care nu se pot urmări, s. I-a privind bunurile corporale și s. V-a pe cele necorporale.

Dificultățile aparente provin din împrejurarea că în art. 411 Pr. civ. de sub s. II-a (sechestrul) se vorbește că: urmărirea bunurilor corporale și necorporale, se va face prin agenți. Impejurarea că legiuitorul se referă și la bunurile mobile necorporale nu poate produce nici o confuzie. Din contra prin acest text se face legătura de unire în instituția poprirei. Sunt cazuri în care poprirea nu poate funcționa de și este vorba de bunuri imobile necorporale. Pentru asemenea situațiuni și numai pentru asemenea categorii de cazuri, sechestrul face funcțiunea de poprire. Astfel în patrimoniul debitorului se găsească monete, acțiuni ale diferitelor societăți, obligațiuni, bonuri, rente, etc. înscrisuri care pot fi la ordinul purtătorului, care au o valoare încorporată în însuși înscrisul cu care fac corp comun, care fiind ușor transmisibile au o valoare generalmente admisă și cunoscută, fiind negociabile în comerț și cotate la bursă. Toate aceste categorii de titluri de creanțe nu pot fi poprite din cauza imposibilității, materiale de a popri în mâna statului sau a unei societăți care are plata unui titlu la purtător. Pentru astfel de situațiuni era absolut necesar ca în secțiunea sechestrului să se prevadă și bunurile necorporale. Iar felul cum funcționează sechestrul în asemenea cazuri face indisponibilă creanța și oprește plata — evidențiază că numai — pentru aceste cazuri a fost prevăzut sechestrul mobilelor necorporale.

Considerând că atunci când legiuitorul a încuviințat sechestrarea mobilelor necorporale s'a referit numai la sechestrarea înscrisurilor care au o valoare încorporată în ele înșile, rezultă și din împrejurarea că atunci când admite punerea în gaj a unei creanțe, gajul având similitudine cu sechestrul în ceea ce privește indisponibilizarea bunului și executarea silită, obligă ca actul de gaj să fie notificat debitorului, pe câtă vreme sechestrul se notifică, având caracterul numai al unei măsuri de fapt destinată a păstra lucrul până la soluționarea acțiunii de fond. În afară de acest caz al așa zisei cesiuni forțate legiuitorul a mai prevăzut situația vânzării creanțelor — a portofoliului — de către judecătorul Sindic. Acest gir forțat prevăzut de art. 809 Cod. civ. avându-și rațiunea în faptul că polițele devin imobilizate în mâna ultimului posesor prin efectul declarării falimentului. Cazurile acestea speciale, prevăzute expres de legiuitor

argumentează până la evidență că în norma comună a codului de procedură civilă nu funcționează sechestrul asigurător asupra — creanțelor, acestea fiind guvernate de instituția popririi.

Considerând, față cu cele expuse, că obligațiunea intimatului cum că sechestrând numai creanța din actele de împrumut garantate cu ipotecă, a fost în cadrul de funcționare al art. 411 Pr. civ., fiind nefondată, urmează că, și din acest al doilea punct de vedere, contestația este întemeiată și în consecință urmează a fi anulat procesul-verbal de sechestrul asigurător.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Agricola D. Ionescu, judecător de ședință, Trib. admite contestația făcută de Prima Societate de Economie, etc.

(ss) V. Gavrilescu, Agricola D. Ionescu.

Grefier, (ss) Gh. Panțiru

JUDECĂTORIA RURALĂ RECAȘ

Președenția d-lui Dr. BUDESCU PETRE, ajutor de jud

Fischer Ioan și alții.

Sent. Penală No. 1595

Competința judecătoriilor de ocoale de a judeca în apel afaceri judecate în prima instanță de pretori, conform legii XX din 1901. Articolul 394 din legea pentru unif. administrativă din 14. VII. 1925 și art. 572 din legea pentru org. administrației locale din 29. VII. 1929. Competința pretorilor de a judeca în cadrul legii XX din 1901. Aplicarea art. 550 pr. pen. ungară.

Judecătoriile de ocol prin abrogarea art. 394 al legii pentru unificarea administrativă din 14. VI. 1925 nu mai sunt competente de a judeca apelurile și contestațiile date contra hotărârii pretorilor în cauzele date lor spre judecată prin legea XX din 1901.

Judecătoria.

Având în vedere apelul în scris înaintat de către Fischer Ioan și alții contra mandatelor de pedeapsă no. 105 din 1952, prin care au fost pedepsiți fiecare cu câte 500 lei amendă în baza art. 4 al legii XVII din 1884, de oarece contravenienții au lucrat ca zidari fără a avea brevet industrial;

Având în vedere că pretorilor confirmați sau numiți în baza legii pentru unificarea administrativă din 14 Iunie 1925 în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș li se păstrează, conform art. 394 al acestei legi, competența stabilită prin legea XX din 1901, însă numai în mod tranzitoriu și până la unificarea legislațiilor de organizare judecătorească, urmând ca apelurile și contestațiile în contra hotărârilor date de dânsii, să se judece la Judecătoriile de Ocol, conf. art. 52 din legea Judecătoriilor de Ocoale din Vechiul Regat.

Cum însă aceste dispozițiuni tranzitorii ale legii pentru unificarea administrației locale din 29 Iulie 1929, împreună cu legea de unificare administrativă în întregime, fără ca pretorilor să li se fi acordat alte atribuțiuni în afară de cele de control și coordonare, specificate în art. 285 până la art. 291 din legea de organizare a administrației locale din 29 Iulie 1929;

De oarece din prevederile legii XX din 1901 rezultă că infracțiunile prevăzute de legea XVII din 1884 (legea indus-

trială), nu au fost date nici când în competența judecătoreștii de ocol, nici în primă instanță și nici în apel, ei din contră, se determină precis că aceste contravențiuni săvârșite în comunele rurale, se vor judeca în primă instanță de prim-pretori, în apel de subprefecți, iar în recurs de Ministerul de Comerț;

Considerând însă, că legile locale sunt menținute în vigoare prin art. 157 Constituție, până la revizuirea tuturor codicelor și legilor existente în diferitele părți ale Statului, spre a se pune în armonie cu Constituția și a asigura unitatea legislativă, și întrucât până în prezent nu a intervenit nici o lege pentru unificarea legislațiilor de organizare judecătorească, în care să se reglementeze multiplele chestiuni similare celei din speță;

Urmează, fără discuție, că în lipsă de dispozițiuni derogatorii, autoritățile administrative păstrează și în prezent atribuțiunile jurisdicționale și de judecată conferite lor prin legea XX din 1901 și altele, cari — după cum am arătat — au rămas în vigoare fiind menținute prin art. 157 din Constituție, fără ca art. 572 din legea pentru organizarea administrației locale din 29 Iulie 1929 să le fi putut abroga, aceasta neputând fi contrară Constituției

Aceasta fiind situația, este fără îndoială că judecătorul de ocol, în urma art. 572 din legea pentru organizarea administrației locale, nu mai are competența materială de a statua în apel asupra cauzelor similare celei din speță, de oarece această competență o avea numai sub regimul legii pentru unificarea administrativă din 14 Iunie 1925, acum abrogată.

Și întrucât față de dispozițiunile categorice ale art. 572 din legea din 1929, care abrogă în întregime legea din 1925, precum și alte dispozițiuni contrare legii noi, nu se poate presupune că în mod tacit ar fi rămas menținute în vigoare prevederile art. 594 al legii vechi din 1925.

Așa fiind și întrucât se constată, că apelurile acuzațiilor au fost îndreptate prin pretura plasei Recaș, la această judecătore, care nu mai este competentă a statua asupra lor. Judecătoria, în conformitate cu disp. art. 550 din proc. penală ardeleană, urmează a respinge apelurile acuzațiilor, ca rău introduse, fără a mai intra în fondul cauzei.

(ss) Dr. Budescu Petre.

NOTA. — Competința judecătoriilor de ocol de a judeca în instanțe de apel în afacerile judecate în primă instanță de pretori, a devenit controversată prin aplicarea legii pentru organizarea administrației locale din 29. VII. 1929.

Prin art. 395 al legii pentru unificarea administrativă din 14. VI. 1925, judecătoriile au fost investite să judece apelurile și contestațiile date în contra hotărârii pretorilor.

Prin art. 572 al legii pentru organizarea administrației locale din 29. VII. 1929 se abrogă în întregime legea din 1925, fără ca acesta să mai conțină vreo dispoziție similară celei prevăzute în art. 394 mai sus citat.

Problema care se pune în discuție este dacă în urma legii din 1929, judecătoriile mai pot ori nu judeca în apel afacerile de mai sus.

Credem că se impune categoric o soluție negativă.

În adevăr, dacă considerăm că o instanță judecătorească nu poate judeca decât în limitele îngrădite prin un text expres de lege; dacă considerăm că legile de

organizare judecătorească, precum și acelea care investesc autoritatea judecătorească cu competența specială, sunt de cea mai strictă interpretare; dacă mai vedem dispoziția categorică a art. 572 din legea pentru organizarea administrațiunii locale din 1929, care abrogă categoric în întregime legea din 1925 și deci implicit și art. 394, nu se poate, credem, trage altă concluzie decât aceea pe care am enunțat-o mai sus.

Argumentul unora că în legea din 1929, numai din eroare nu s'a trecut o dispoziție similiară aceleia din art. 394 al legii din 1925, dar că legiuitorul a avut intenția de a-l reproduce și în noua lege, deși pare logic, totuși în speță nu se poate admite fiind contrar principiilor mai sus expuse, căci o competență nu se poate întemeia pe simple deducțiuni și interpretări largi, ci reclamă o investire expresă printr'un text de lege.

Până aici suntem de perfect acord cu sentința comentată. Dar credem că judecătoria a dat greșit dispoziitivul sentinței în sensul că a respins apelul „ca rău introdus”. Judecătoria trebuia să refuze apelul să-și decline competența și să sesizeze instanța com.

petentă de a judeca. Iată de ce: Judecătoria în speță a operat ca instanță penală în apel. În lipsă de dispozițiuni procedurale referitoare, ea trebuia să aplice prin analogie regulile după cari judecă Tribunalul în apel. Conform acestor reguli, în speță, conf. art. 550 din Procedura penală, trebuia examinat apelul în prealabil și făcând aplicarea art. 400 și 401 alin. 1 să-și decline competența în favoarea instanței competente. Conform sentinței acum comentate, întrucât nu a fost apelată de contravenienți hotărîrea prefurii s'a ridicat la valoare de drept și amenda poate fi încasată la rândul său. Justițiabilul printr'o greșită aplicare a normelor procedurale a fost lipsit de exercitarea unui drept just și legal al său. S'ar fi putut întâmpla ca instanța valabil sesizată să fi admis apelul și să fi achitat pe contravenienți de orice penalitate.

Prin soluția propusă de noi, asemenea efecte ar fi fost înlăturate, deoarece dosarul în mod necesar ar fi fost trecut la o instanță în stare de a-l judeca, instanța care ar fi dat o hotărîre în fond.

DR. G. OPREA.
Avocat, Reșas

REZUMATE DE JURISPRUDENȚĂ

Creanță dată în gaj. Incasare. Tertiu debitor. Nulitate.

O creanță fiind dată în gaj și în act arătându-se că creditorul va putea să încaseze până la concurența creanței sale, ceea ce dătează terțiul debitor, această clauză este nulă fiindcă după art. 2078 c. c. fr. (art. 1689 c. c. r.), în cazul neplătii, creditorul nu poate dispune de gaj fără autorizarea justiției. (C. A. Rouen, 4 Noembrie 1931, Revue trim. de Droit civil, No. 2 din 1932, pag. 478).

OBSERVAȚIE.—În cronică asupra acestei chestiuni, d-l Demogue nu împărtășește soluțiunea Curții din Rouen. D-sa arată, că dispozițiunile legii au ratiune, când este vorba de gajul unui lucru, sau al unui efect de bursă, fiindcă în aceste gajuri ar putea fi teamă, ca creditorul să nu-și aproprie lucrurile cu un pret mic. În cazul gajării unei creanțe nu mai este aceeași situație. Aceasta este așa de adevărat, că art. 91 cod. com. fr. (art. 481 cod. com. rom.) declară efectele de comerț incasabile de către creditorul gagist.

Nu poate să fie discuție, că creditorul gagist poate să încaseze creanța dată în gaj. Iarș, dacă debitorul nu și-a achitat datoria, este de toată evidența că ceea ce s'a încasat din creanța dată în gaj, rămâne creditorului, în limita sumei din creanța sa. Dacă aceasta se întâmplă cu creanța dată în gaj, când debitorul nu și-a achitat datoria, și când creditorul gagist a încasat creanța dată în gaj, se mai poate spune că o clauză, care formulează dela început acest rezultat, este nulă? Răspunsul vine dela sine. El este contrar deciziunii Curții din Rouen.

La noi, s'a discutat înaintea Trib. Ilfov s. not., dacă formalitățile de vânzarea gajului, sau formalitatea expertizării, pentru ca lucrul gajat să rămână creditorului, se aplică când este vorba de gajul unei creanțe?

Tribunalul a răspuns negativ. (Sent. civ. 234 din 1932 în *Jurisprudenta Generală* 1932, speta 708). Soluția Trib. este justă. Într'adevăr ce rost mai are vânzarea creanței, când creanța se încasează dela debitorul din ea. Iar în ceea ce privește expertizarea, după cum este arătat în sentința Trib., nu-și are nici o ratiune expertizarea creanței, pentru a rămâne creditorului, până la concurența sumei datorate lui, când acesta nu poate să oprească din sumele încasate decât ceea ce i se dătează, iar pentru diferență, creditorul este obligat să dea socoteală.

Tot în această materie a creanțelor date în gaj, mai menționăm o sentință a Trib. Ilfov s. II com., pronunțată asupra chestiunii, dacă pot să fie introduse acțiunile cambiale, la cambiile date în garanție, când în raportul fundamental scadența este mai îndepărtată, decât în cambiile date în garanție. Trib. a răspuns că creditorul poate să introducă acțiunile cambiale (Sent. com. 479 din 30 Ianuarie 1932, în *Curierul Judiciar* 1932, pag. 384). Mai departe Trib. arată că, creditorul va păstra sumele încasate ca o garanție, rămânând ca cu ocazia lichidării să-i fie restituit debitorului ceea ce depășea datoria sa.

Din cele expuse se vede că soluțiile Trib. sunt juste. Trib. a interpretat mai larg, văzând și ratiunea dispoziției legale, lucru pe care nu l'a făcut Curtea din Rouen.

HARITON UDREA
Judecător Trib. Ilfov.

A apărut în editura „Curierul Judiciar”.

LEGEA PENTRU REPRIMAREA UNOR NOUI INFRAȚIUNI CONTRA LINIȘTEI PUBLICE cu modificările din 9 Martie 1933. de I. Gr. Periețeanu și Alfred Fulga.

Prețul Lei 190.